

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a zalogu avo pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cijeloj arku.

Dopisi se vraćaju ako se i nećikaju.

Nobilijgovani historiji se neprimaju. Prodajna i poštarina: 5 for, sa soljaka 2 for na godinu. Razmjerno for 2 1/2, i u sa polgodine. Izvan carinske više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 1.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 no., sa svaki redak 5 no.; ili u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se u slučaju postarankom naputuloom (sa- negno postalo) sa administracijom. Naše Sloga, ime, prošimo i naj- bližu poštu valja točno označiti.

Koma list nedodje na vrijeme, naka te javi odpravnitvu u otro- van pismu, za koje se ne plaća postarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Spinčićeva afera pred carevinskim viećem.

Nakon tolikog zatezanja došao je na- kon dan 5. t. mj. predlog zastupnika Pačića na dnevni red u carevinskom vieću. Zastupnik Pačić bio je postavio u sjednici od dne 28. aprila predlog, da se izradi pitanje o odpuštanju iz službe profesora Spinčića imunitetnom odboru, koji će stvar proučiti i razviditi, no bijaše postupanjem školskih oblasti Primorja i ministra nauke povriedjen imunitet zastupnika Spinčića.

Letoga dana razpravljao je to pitanje i carevinski sud, o čemu smo izvijestili u zadnjem broju. Za danas donahmo niže važnija mjesta iz rasprave u carevinskom vieću, to bude li nam dopuštao prostor lista, ovrnuti čomo se na tu glasovitu raspravu i u kojem od budućih brojeva. Čim je stvio predejednik predlog zast. Pačića na dnevni red, priglasio se za rieč dr. Herold, koji izjavi na početku, da preuzimlje ulogu svoga druga zastupnika Pačića, koji je zapriedjen obiteljskom nesredom prisustvovati današnjoj sjednici. Obrazloživ temeljito predlog svoga druga, reče:

Državno sudište će danas izpitati tu stvar sa strogoga pravničkog gladišta, dočim ju zastupnička kuća ima izpitati sa stanovita političkoga morala. (Mladošeci burno odobravaju). Bio kakav mu drago konačni sud državnoga sudišta, to nemože uplivati na mienje zastupničke kuće, jer na stanovita političkoga morala nitko nemože odobravati, što je Spinčić odpušten iz službe. (Mladošeci odobravaju). Veli se, da je zastupnik Spinčić rekao u Zagrebu: „Dao Bog, da taj grad (Zagreb), koji je danas moralna prijestolnica Hrvatske, čim prije takodjer i na materijalnom polju postane prijestolnicom našega naroda“. Želi li možda ministarstvo nastave, da Zagreb postane nemoralnim glavnim gradom? (Mladošeci burno odobravaju). „Živio Zagreb! Živila ujedinjena Hrvatska!“ Hoće li zomaljaka školska oblast u Gorici, ili ministarstvo nastave, da Hrvatska bude razdjepkana i razdijeljena? (Mladošeci burno odobravaju). Među nas se postavljeno zaprieko, koje imaju držati razdijeljenom našu zemlju, ali takovo zaprieko nedostaju, da u nama ugušo jedinstvo mišli i osjećaja“. U tom se ovo zaprieko prekršaj protiv državopravnomo nastavu monarhije. Ministar Njegova Velikostava cara i kralja ipak bi se morao obraditi protiv shvaćanja, da je sjedinjenje Hrvata, koji žive u austro-ugarskoj monarhiji, želja, koja se protiv državopravnomo nastavu monarhije. — Uzprkos duž- nomu, uzprkos ustavu od 1867. godine, ipak još postoji monarhija i Austrija, i već su skoro ujedinjeni svi Hrvati, koji žive u području te monarhije. — Iz iztrage se razabire, da je zastupnik Spinčić pri tom mišlio na ujedinjenje Hrvata pod pre- nomom habsburškog dinastijom. (Čujmo! Čujmo! kod Mladošeha).

Govornik sada razlaže, kako se spo- štiju zastupniku Spinčiću agitatorska djelatnost i spominje, da je uredništvo djela Austro-Ugarska u rieči i slici“, kojemu u bio na čelu prijestolonasljednik Rudolf, zamolilo zastupnika Spinčića, da napiše nastavak o pučkom životu u Istri. Revolu- cionaricu, okorjelom opozicijonalu, koji je htio, da se razdjepka monarhija, sigurno se nebi povjorio, da sudjeluje pri takovom djelu. (Mladošeci odobravaju). Govornik onda razlaže, kako se je zastupnik Spinčić ponio g. 1891. pri izborima u carevinsko vieće; dokazuje, kako se je Spinčić ograničio na to, da podučiti braću o pravu iz- bora i reklamacija. Njegova se je agitatorska djelatnost ostojala u tom, što je brzjavio na mi- nistra predejednika zbog zlorabata, što su se shilo. (Velika veselost kod Mla-

došeha). Pri ponovnoj nezakonitosti, do koje je došlo 19. listopada kod naknad- noga izbora, zastupnik Spinčić se je opet brzjavio obratio na ministra-predjednika. Najednput su se sjeli njegova govora, što ga je početkom rujna prošorio u Za- grobu (Čujmo! Čujmo! kod Mladošeha), a 24. listopada je dobio poziv, da dođe pred zomaljako školsko vieće. U namjest- ničkom dopisu re veli o njegovoj djelat- nosti za izbora u carevinsko vieće: „Što se tiče vašega djelovanja za ovogodišnjih obćih izbora za carevinsko vieće u Istri, dočakao je, da nije bilo ograničeno lih na to, da ste u svojem stanu u Poroču upućivali ljude, kako se imaju vladati pri izborima, nego da ste pri spomenutim iz- borima, kao što i pri naknadnom izboru, koji se obavio mjeseca listopada 1891., kao priznati vodja stranke (Veselost kod Mladošeha. Čuju se glasovi: „Strašno!“) razvili djelatnost, koja je po vašem vlastitom priznanju — sada dolazi remek- djelo birokratičke štilizacije — smjerala na to, da se učini sve, da sami Hrvati budu izabrani za zastupnike“. (Neopisiva veselost kod Mladošeha).

Dalje se veli, kako u oštoj oprioci stoji sa dužnostima odgojitelja mladošci, da u stranakoj borbi na se preuzme glavnu ulogu. Preuzme li dakle podređenu ulogu, tada je pravi odgojitelj mladošci. Čini li ono, što drugi hoće; neima li nikakova osvjedočenja, pa si daje zapoviedati, tada je uzor značaja. Ako je ministar nastave odpušljen za takovo shvaćanje, tada će u Austriji odgojiti žalostan naraštaj. (Mladošeci odobravaju). Politička je strana toga pitanja: Vlada je htjela hrvatskomu narodu staturirati primjer. Tako se ovo dakle može zaboraviti vlada prama za- stupniku. Čuvajte se dakle, da nebi birali hrvatskih kandidata! Spinčićeva afera ne smije biti osobna stvar, stvar jedne stranke, Spinčićeva je afera stvar, koja se tiče poštenja cijeloga parla- menta. Još mu je jedino preostao osobni zastupnički imunitet. Kaznom zastupnika Spinčića je povriedjen i zadnji ostanak parlamentarnoga dostojanstva, što ga uživa zastupnik, a parlament ne smije dopustiti, da se to može nakažnjeno događati, bez reštitucije uvriedjenoga poštenja. (Mladošeci odobravaju). Ovdje je povriedjeno poštenje jednoga između naših drugova i u tom pitanju treba da budemo svikoliki solidarni. Parlament ne smije prije popu- stiti, dok nije dana zadovoljština ugledu kuće. (Mladošeci odobravaju i pljeskaju).

Zastupnik dr. Kramarić je uvjeren, da drugi ministar nebi takova što učinio. (Mladošeci odobravaju). Dopusite mi, veli govornik, da nariešam malu sliku njegove preuzvišenosti. (Veselost. Čuju se glasovi: „Slobodno!“ — Veselost). Jedan put an pitati dva. Ungara, što li on za prvo mišli o Taaffovu ministarstvu. On je na to od- govorio: Jedna polovica nije za ništa, druga je za svo sposobna. Da ga upitaju, što mišli o ministarstvu nastave, on bi morao kazati, da je u njem utjelovljen idejal Taaffova ministarstva, jer umije, da na čudan način u sebi predočuje obje polovine. (Velika veselost). On bi rekao: Ministar je sposoban za sve i za ništa. Ministar nastave je pao u Taaffovo mi- nistarstvo kao neko strano tielo. Nu go- voriti mi je i o ministrovim zaslugama, a tu moram najprije spomenuti tirolski školski zakon. Ja se veselim, što je ondo pre- stala četekota borba zbog škole. Ministarva je zasluaga bila pri tom, da njegov predlog nije prihvaćen. (Veselost kod Mladošeha).

Govornik se zatim ovrće na razno- reforme ministra nastave, ovrće, kako mi- nistar, kao reformator nije sretuo ruke. Ministar je moderan samo u reklamama. Taj se čovjek nije znao, da najnoćuvnije po- vriedi zastupnički imunitet. Proterjao je iz službe zastupnika, koji je profesor, jer je vršio svoju dužnost kao zastupnik. Mi- nistar u obće naginje na redarstvene mjere.

Za nijednoga ministra nastave nije pove- dno toliko disciplinarnih iztraga na sve- učilištima, kao što sada, a neki su fakul- teti prave policijske ekspoziure. Spinčićeva je afera opasan precedens, pa se je šu- diti, što baš ljovica kuće toli mlitavo shvaća cijelu stvar. Nemože se znati, da li ljovica neće opet proći u opoziciju, a onda bi joj se osebjunim pridijalo, kada bi se vlada tako titrala sa njenim profesorima, kao što se sa vlada titra sa zastupnikom Spinčićom. Još se nadam, da će se tu parlamentat osoviti na nage i uložiti svoj odrešiti veto.

Obziri prama ministru i stranački ob- ziri su dosada zavlađili stvar. Nu nad sve je ovo obziru uzvišen prvi uvjet par- lamentarnoga života, zastupnički imunitet. (Mladošeci odobravaju). Ljevica se jamačno neogrđujuje proti mienjuju, da je njena po- pularnost oslabila, a o tom se je mogla uvjeriti pri veoma žalostnom događaju. Takovo stanje nije u prilog ljovici. Sada joj se pruža prilika, da pokaže, da joj je načelo parlamentarne slobode uzvišenoje, nego li svaki obzir prama kojem mu drago ministru. Budemo li pokazali, da nismo kadri braniti slobodu svojih drugova proti birokratičkoj samovolji, onda neimamo ništa više govoriti. Jer sam uvjeren, da će se parlamentat uzvisti, da će ovdje odrešiti pokazati svoju volju, kako bi imunitetski odbor čim prije mogao izvijestiti kuću o tom, na koji bi se način dalo rešeno po- praviti i tako u buduću na put etati sli- nomu slučaju, ja mišlim, da će kuća jedno- glašano usvojiti Pacakov predlog. (Mladošeci živahno odobravaju).

Zastupnik Pernershofer sjeda, kako je već više puta bio prinuđen, da se negodovanjom izrazi o parlamentu. Sada ga na to ponovno ovlašćuje Spinčićeva afera, koja se već vuče dva mjeseca. U nijednom parlamentu na svietu nebi mogla puna dva mjeseca neizpitanom ostati tak- ova imunitetaka povjoda. Ovdje, na žalost imamo kuću, koja nastojati, da si štiti svoje vlastite povlastice, a ipak bi se mo- ralo mišliti, da je u prvom redu dužnost predjedništva, da čuva prava kuće. Naša kuća neposuduje onergičnoga osjedaja za vlastito dostojanstvo, kao na primjer on- gleska. Kod nas to uvjek radjaju sumnje, smijemo li to, neesimjemo li toga šiniti, mjesto da budemo iskreni.

Sigurno je, da Spinčićeva afera znači povjoda imuniteta. Što bi se moglo događiti, da kuća rokno ministru: „Ti si ovdje nešto odobro, što se ođito protivu povlasticama kuće“, ili da predjednik kuće ukori gospodina ministra, što je tako ne- oprezno postupao? (Odobravanje). Mi se previšo plašimo ministarskega ugleda; mi nismo slobodni politički ljudi; mi smo ljudi, koji smo puni orijaskoga poštivanja, čim opazimo kojega ministra. Ja pripadam onim grješnicima, koji neimaju takovoga poštivanja, koji miele, da na ministarskoj klupi ne- sjeđe najmudriji ljudi kuće. (Velika ve- selost). Govornik mišli, da vjstar, koji je odnio profesora Spinčića sa profesorske stolice, sa istoka, iz Mngarskeko duva (Burno povladjivanje), a završuje riečima:

U Spinčićovoj aferi se neće ništa do- goditi, što bi moglo koristiti Spinčiću i ugledu parlamenta. Bojmo se, da se kuća mirno primiti pljesku, koja joj je najva- žnija priopćljona Spinčićevom aferom. (Skrajna ljevica i Mladošeci burno odobravaju).

Ministar nastave, barun G a u t s c h, izjavljuju, da nije povrieda imuniteta, ako je provedena disciplinarna iztraga proti zastupniku zbog čina, koji nije u skladu sa njegovim zvanjem. Ogrđuju se proti tomu, da je to ulogu igralo neprijateljstvo proti jednoj narodnosti. (Zastupnik Br- z o r a d: „Proti Slavenima!“) U toliko je samo uzat obzir na političku stranu, što ministar nastoji, da se škole uklanjaju po- litičkomu strančarstvu; (Zastupnik Br- z o r a d: Kakova posla ima tu škola? U Zagrebu nije bila škola!) a toga treba za-

htiovati, da učitelji i u privatnom životu... (Zastupnik Br z o r a d: Vaši agitatori mogu raditi, što ih je volja). Nisam nikada za- branio učiteljima, da nebuduvjku u poli- tici. (Zastupnik Br z o r a d: Oni moraju birati, kako vi hoćete. Ima hiljadu takovih slučajeva). Nu učitelj se mora i izvan škole sjećati svojih dužnosti, a toga nećini, škola učitelj u stranačskoj zasliopjenosti razpiruje strasti. (Zastupnik Br z o r a d: Vi želite odgajati licumjerce). Ministar iz- javljuje, da će se i nadalje evim sred- stvima protiviti izgredima učitelja. (Zastupnik Br z o r a d: Ali nezakonito!) i mirno čeka na zaključak kuće. (Sliedi).

Carevinsko vieće.

BEČ 19. julija 1892.

Carevinsko vieće razpravlja već drugi tjedan o preuredonju valute, i to svaki dan po obilnih sedam ura. U toj stvari ima šest zakonskih predloga, o kojih svih se je vodilo skupna glavna rasprava, gdje se je načelno imalo izreći, da li se hoće promjenu valute ili ne, i kakovu. Ta glavna rasprava vodila se je punih osam dana, to su kod nje izrekli avo stranke i vlada svoje mienje, i bilo je žestokih izražaja. Poslije svršene te rasprave glasovalo se je četvrtak dne 14. t. mj. da li se ima preći na podrobnu raspravu, odnosno, da li se načelno i u obće prima predloge o promjeni valute. Glasovalo se je poim- nice. 190 zastupnika glasovalo je za pred- loge, 91 proti predlogom. Poljsci, ko- liko ih bijaše u sjednici, glasovali su svi za; od ljevčičara valika većina; Coronini- javci svi; od moravskih zastupnika većina; od Hohenwartovaca po prilici polovica; među njimi od Slovencu i Hrvata: Ro- bič, Vošnjak, Hohenwart, Glo- bočnik, Kušar, Klun, Povše, For- jandić, Šuklje, Klaič, Borčić. Zastupnici Gregorec, Pfeifer i Spinčić glasovali su proti; tako i svi Mladošeci, neki moravski Česi; svi njomački nacionalni, svi antisemiti, kao takodjer dio ljevčičara i kakva polovica Hohenwartovaca. Samo antisemiti može se reći, da su glasovali proti jedino sa go- spodarskih razloga, svi ostali u političkih, razloga.

Petak se je prošlo u podrobnu ras- pravu pojedinih članaka pojedinih zakona. Danas se već razpravlja drugi zakon. Bit će stalno svo primljeno, kako to odbor predlaže, odnosno kako vlada hoće. Mi čomo ne drugi put svratiti na pojedino za- konu tim, da čomo u kratko pribićiti sa- držaj pojedinih zakona, da budu čitaloti „Naše Sloga“, u koliko je nužno, o tom podučeni.

Danas čomo posva u kratko izvje- stiti saavo o napisih, koji će biti na novih noveli. O tom razpravljalo se je prilčno već u odboru, pak i u vieću.

Na donadanjih naših zlatnih noveli, koji su pak našem narodu malo poznati, bio je latinaki napis glaseći na „Fran Jo- sipa I. M. B. cesara i kralja“. Vlada je pred- ložila i sada taj isti naslov. Nego nekujim zastupnikom imonito Čehom pa Hrvatom ne bijaše to po volji, držoć, da je onim „cesar i kralj“ promalo izrečeno, to da ga valja bolje označiti. Uzoli su stvar tako, kao da je u tom naslovu označen samo cesar Austrije i kralj Ugarske, i da je u njem izražen dualizam, kojemu oni nimalo prijatelji nisu. Mladošeh Eim predložio je razšironi napis, u kojem je glavno za tim išao, da dođje u napis i „kralj Česke“ i da nebudu opasiti duali- stičke forme vladanja. Kad je taj njegov predlog pao, onda je postavio drugi, u kojem je vidljiva forma dualističkoga vla- danja, al u kojem dolazi takodjer „kralj Česke“. Cijeli naslov glasi u hrvatskom prevodu: „Fran Josip I. M. B. cesar

Austrija, kralj Češko, Galicija, Ilirija itd. i apostolski kralj Ugarske.

Vedina odbora i vedina carsvinskoga vieća poprimila je taj naslov, pošto se je i vlada izjavila, da nema ništa proti tomu, da je to samo razirone onoga naslova, što je na predložila, utemeljeno u zakonu i u napisih dosadanih slatnih novaca. Za taj naslov glasovali su Česi, Poljaci, Sloveni i Hrvati, neki njemački konservativni i glavni antisemiti. Proti njemu Niemci, Jevreji, njemački nacionalci i Coronin-jovci. Bio je primljen sa 184 glasa proti 81.

Proti tomu napisu govorio je samo njemački nacionalac Barouthor, i zastupnik istarskih gradova dr. Rizzi.

Barouthor potužio se najprije na to, da je vlada predložila latinski a ne njemački naslov, pošto da je njemački jezik u uredu i obćenju najrazbireniji, i predbacio njoj, da je tim preveć obzira uzela i na nenjemačke narodnosti. Nu, tim bi se još kako tako zadovoljio, kad bi ostalo „cesar i kralj“: cesar na zemlji zastupane u carsvinskim vieću, kralj za zemlje ugarske krune. To da bi odgovaralo obstojećem ustavu. On „hoće jedinstvo države; jedinstvo države, obstojeće iz zemalja, koje se već dugo zovu njemačke nasliedne zemlje, i koje bijahu pred ne dugo vremena zemlji njemačkoga saveza“. On je proti raziranjju naslova, jer to znači neginjnje na federalističko preuredjenje monarhije. Proti ridoim „kralj Češko“, je s toga, jer se tu razumjova ne samo Češku nego i Moravsku i Sluziju; proti „kralj Galiciji“ takodjer, ali noveli zašto; imenito je pako proti „kralj Iliriji“. „Ilirija“ obuzimlje, veli on dolinno, Korušku, Štajersku, Kranjsku, Gorišku i Gradišku, Dalmaciju i Istru. Da, gospode moja, velika Ilirija, kako ju je svojodobno propovjedao Ljudevit Gaj, obuzimlje još više toga, ona se proteže u Ugarsku, Hrvatsku i Slavoniju, Bugarsku, Srbiju, razumjova se samo po sebi takodjer Bosnu i Hercegovinu“. To je ono u glavnom, što se danas, pošto se je dokazalo nesmisao imena ilirskoga, razumjova pod velikom Hrvatskom.

Barouthor govori dakle sa stanovništa velikonjemačkoga proti slavanskim državnim skupinam monarhije, on, njemački nacionalac pokazuje se braniteljem obstojećega ustava. Tako i dr. Rizzi. On govori skoro isto, sa nekoga drugoga stanovništa. On bi bio najzadovoljniji sa vladinim predlogom „cesar i kralj“. Nu ako se hoće razširiti naslov, može radi njega ostati i „kralj Češko, Galicije itd.“, ali što ima tu „kralj Ilirija“, to mu je po sve nejasno. Kraljevstvo ilirsko da potiče iz vremena Napoleona I., koji je iz zemalja ovih krajjujskih Alpa i benetačke Istre stvorio tako zvane ilirske provincije francuskoga carstva. Ta Ilirija, sastavljena samovoljom osvojenaca, povredom prava naroda, iz poeve raznorodnih pokrajina, koje nisu bile nikad sjedinjene nit upravno nit povjestno (jesu, jesu, ali pod drugim imenom, i uz još drugih zemalja), imala je kratak život, (od 1809—1813.) Ipak si je i Franjo I. uzao naslov kralja Ilirije, ali i taj je prosto godno 1849., kad su se ustanovile sada obstojeće pokrajine. Dakle kraljevstvo Ilirija neobstoji! A pošto neobstoji, zašto se taj naslov daje na novac? On se to pita, i odgovara kako veli, otvoreno: „Ja se jako bojim, da se razlog tomu skriva u poznatih težnjah i obožanjah nekojih, koji se bave prevredom sa državnimi pravim naroda, i koji nepropustaju nijedne prigode, a da je, gdje drže shodnim, nupotrebe“. Ako je to razlog, a drugoga nenalazi, tad drži on, da se ima na kraj stati težnjam, koje idu za tim, da se dotakne sada obstojećega ustava, i da je dužnost kuće uspravititi se tomu neodlučno. Kuda nobi dobro učinila, kad nebi svedeno prosvjedovala proti takovim težnjam već sada, kad se samo natuca na uspostavu Ilirije. Predlaže konačno, da se rief kralj „Ilirija“ izpusti.

Za predlog govorio je predlagatelj sast. Eim, dokazujući kako je pravo i dostojno, da u napisu dođu riefi „kralj Češko“, riefi „kralj Galicije“, uzao je u predlog obzir na Poljake; riefi „kralj Ilirija“ obzir na Slovene i Hrvate. On bi bio rad mjesto to riefi rabio „kralj Hrvatsko“, ali nije mogao sa nju većine dobiti, dočim ju je dobio za onu prvu, i to tim lakše, što ju već prvani zlatni novci imadu u napisu. Zastupnik Borčić, držao se obstojećega ustava, predložio je, da se poslije riefi „Ugarske“, doda takodjer „Hrvatske“, ali to nobi primljeno, pošto da čita rief doći na novcili, što će se kovati u Buda-Pešti.

Dakle mi Hrvati sa Sloveni ulaziti čemo na napisih novca kovanja u Beču i u Buda-Pešti; — samo pod drugim imenom ovdje, pod drugim imenom. Kako smo upravno razdieljeni u obje pole, tako se hoće, da smo razdieljeni i imenom. Ali ipak smo jedno!

Franina i Jurina

Fr. Si dul Jure, suli kaj pripravili za naše kmetako šarenjake va našem Oprliju za balotacijone?
Jur. Vero da su kparali na Krasu jednu koblinu, ka nemore od silne debejljine ni hodit.
Fr. Dunke će bit fini „golaš“.
Jur. A proeija da bi svim prodancom šarenjčkim.
Fr. Amen!

Fr. Odkle to Jure?
Jur. Bil san po mojih nfarih, ma nisam mogal ni operat, i san se osvedođia, da Talijani drže više do svojega poštenja nego naši kmeti.
Fr. A kako to?
Jur. To ti je čista istina. Šal sam ti tentat nkol jednega Talijana, da bi s nami balotal; siromah je, sam si misli, da mu vržom 50 šoldi. Če poć s nami; ponudija sam mu jih ali mi je odgovoril: nanku ku mu dan 500 fiorini, da to nobi storil.

Fr. Vidiš, takovi bi morali bit i naši kmeti, ali na žalost oni za 50 šoldi i jedan pijat „bigul“ se prodaju svojim najhujim neprijateljem.
Jur. Bran noka jih bude pred Bogom i svitom.

Fr. Imam neki krcajcar, pak san intrigan kamo šnjim.
Jur. Dragi ti, popitaj malo g. Jo žiča ča i kako, zaš da se tako i njemu travinja, pak da mora fori i vođu za interese zimat.
Fr. Joh, nebog človek!
Jur. Namor je.

Jur. U Kanfanaru su počeli ovo lito prije „pasji dani“ nego drugi.
Fr. Kako si to zapošta?
Jur. Vidia sam onu nedilju, kad su bili tamo rovinjski muzikaši i mutikaši, niko prodance i kalegare, ki su kazali suh jezik iz usta, kao breki u Jakovlji, kad njim je previeše teplo; videlo im se, da bi se bili rado magari iz maštala nalokat.
Fr. Ča njim nisu dali gospoda od „lige“ jisti i piti.
Jur. Kamo ti greš? Njim je dosti, da su se zapicali i platili za „ligu“, a barbrajzati se more lahko neboj se; barbra Zvanic je vero razirza niki darovani prut da, ma su ga pojili „forešiti“, a podropnice ostali su lačni i žedni.
Fr. Dobro njim stoji, su mislili, da će jisti i piti do priko grla, pak su brižni ostali z dugim nosom i praznim truhom.

Jur. Si bia na samnju na Ivanju?
Fr. Sam bia sam, ma sam se opak, morš sam u oštariji užinat, jer oni, ki me je zva, mu se videlo, da bi mu bilo dražja noka idem kamo ću, samo k njemu ne i sad mi je drago, da nisam poš.
Jur. Najbrže je morš imati čuda foreštije.
Fr. Bomo oni „lipi Bopo“ mi je kazn, da jih je bilo iz Kanfanara, iz Vižinada, (ovi su došli na tartufe) iz Poreča, i ča ti ja znam još odkuda.
Jur. Alora se tamo čuda konšeljala.
Fr. Najviše se govorilo o tem, kako bi sigurali „tartufe“ budućo zime, da se nobi smaruli.
Jur. Zato će ben skrbiti šjor Zaneto i avokatova študijana glava, ter imaju slami dosta.
Fr. Neku pur skrbe, do se ih štufati i oni, kako i drugi; onda ih nebudu

stili jisti ni na padele, ni na salatu, a toliko manje prišli, jer prišne jide samo Martin i njegové živinče u Puli.

Fr. Če valjada i ona lazanja va Bršljanovca ča dobit?
Jur. Deju da će po komunjakci beći brojti.
Fr. Ča se je Jo žiči već štufal?
Jur. Aj ni za se, logo samo za drugoh.

Fr. Su pak ča tebe obećali?
Jur. Su, da te mi dat štivro koliko gud budem otel.
Fr. Kade, kad je već eve zagrjeno?
Jur. Tor da će se Lužina dalit.
Fr. Čo ti se dat! Pak biš kakovu grižu moral platit na pezu beći.
Jur. Da bi tako no!
Fr. Zegradi raje ča puli mora, tamo bolje rondi.
Jur. Ja, ma ono je za onih, ki klastar na soldi kupuju, a na fujurini prodavaju.
Fr. Tako za te neće bit posla?
Jur. Za siromaha vavek joi!

Različite vesti.

Spincičevo pitanje pred imunitetnim odborom. Utokom dne 12. t. mj. sastao se imunitetni odbor carsvinskoga vieća, da razpravlja o poznatom pitanju profesora i zastupnika Spinciča. I u tom odboru oglasio se kao prvi zagovornik Spincičevo pravne stvari česki zastupnik dr. L. n. g., koji je predložio, da izjavi odbor, kako bijaše poznatim postupanjem ministra n u k po povriedjen imunitet zastupnika Spinciča i da se zahtjeva uspostavljenje u prijašnjju službu profesora Spinciča. — Sloveniki zastupnik dr. Ferjančič reče, da nobijaše dođu povriedjeno slovo zakona o imunitetu, već duh toga zakona. Temeljini državni zakoni — reče nadalje — nedozvoljavaju, da se proganja zastupnika ni za kažnjivo čino, a zastupnika Spinciča proganja se radi nekažnjivih čino. U ovom slučaju bijaše priprečen zastupnik u slobodnom kretanju, povriedjena bijaše njegova sloboda i pravo biranja, da mogu slobodno izabrati svojim zastupnikom koga njim drago. Disciplinarnim postupanjem proti profesoru Spinciču pokazale su oblasti, da je to pogibljivije nego li sudbeni progona. Takvim naredbam treba jednom na put stati, jer se istini podkapa glavno stupove narodnoga zastupstva. Konačno stavio jedr. Ferjančič predlog, da se od vlade zahtjevaju disciplinarni spisi, što bijaše prihvaćeno.

U petak bijaše urešena druga sjednica istoga odbora, nu buduć da svršava ovo zasjedanje carsvinskoga vieća, neće se to pitanje sada riefiti.

U znak ljubavi i poštovanja. Javili smo, neima tomu dugo, da bijaše primješćen savjetnik kod zemaljkoga suda u Trstu g. Bogdan Trnovac od civilnoga kaznenomu sudu. Tom prigodom bitjedose činom pokazati svi činovnici civilnoga suda, koliko je ljubavi i štovanja medju njimi uživao njihov bivši predstojnik. C. kr. sudbeni prietar g. Riemond o izručio je naime ovih dana u ime svega činovništva civilnoga suda g. savjetnika Trnovcu u znak ljubavi i poštovanja prekrasan album sa slikami svih bivših njegovih činovnika.

Uvaži li se, da je spomenuto činovništvo sastavljeno iz trih različitih narodnosti, i da je u tih okolnostih neizmjereno teško ostati na uzvišenom stanovništu nepriestrano, to je spomenuto odlikovanje gg. činovnika civilnoga suda u Trstu najljepši dokaz, kako uzvišeno shvaća i vrši gosp. savjetnik Trnovac svoje sudačko zvanje, al ujedno i najveće priznanje iskrene ljubavi i odanog poštovanja, što ga uživa medju svojim drugovi, podređenici, i u obće medju svim, koji ga poznaju.

Mi se klanjamo takovim kripostim i „Hrvatska“ akad. družtvo u Graecu javlja prežalostnu vied, da je njezin član Henrik Bradac stud. juris, nakon kratke bolesti u 21. godini života svoga preminuo. Tielo premillog pokojnika smješteno bijaše u mrtvačnici na „Paulusthor“, to se je dne 18. o. mj. u 2 1/2 sata p. p. na groblju „St. Peter“ sahranilo. Zadužnice se obdržavale dne 20. mj. u 9 sati pr. p. u orkvi „Hort-Jesu“.

Iz Oprlija pišu nam 18. t. m. Svo spletke nepamogoté ništa; na opovetni prosvjed g. Matijašića stigao g. Zunti oštar „befol“, da mora pustiti listu prepisati, što nabi i učinio 13. i 14. t. mj. u prisutnosti dvojice c. kr. žandara. Lista je izložena do 18. t. mj., osam sljedećih dana ustanovljeno je za predlaganje rokama, koje

valja obć. glavarstvu podastrieti, koje mora imo u tri dana riefiti; u slučaju da glavarstvo odbije zatrašeni ispravak, valja u roku od tri dana, pošto je glavarstvo to strankam javilo, učiniti utok na političku oblast i to kroz odbor izabran za riešavanje reklama, koj mora bezodvlačno utok pol. oblasti dostaviti. Kod sastavljanja reklama valja osobito paziti jeli kakva pogreška u imenu, prezimenu, otkinatu, jeli tko izpušten, koji ima izbornu pravu, ili unešen, koj nema prava; jeli tko unešen u krivo tjelo, jer osobito u tom bit će protivnici lukavi li šegavi, buduć da će pobjeda u prvom tjelu od malo glasova odvišiti. Nadalje treba, da nabi prvaci na vrijeme priprave punomoći (prokuro) osobito onih, koji prebivaju u drugih obćinah a plaćaju porozu u našoj; sponosjednici (coompossessori) imadu samo jedan glas, ako ju muž i žena onda muž glasuju, ako jih ima više, onda svi ostali učine punomoć jednomu od njih; s punomoćju glasuju nadalje maloletni kroz njihovog skrbnika.

Sada ne treba više vremena gubiti; odmah valja, da se nabi prvaci sastanu i sastave listu zastupnika i zamjenika; treba izabrati muzeva pametno, poštone, značajno, stalne, koji neimaju obzira ni na dešno ni na levo; osobito u prvo i drugo tjelo, gdje je više nabi na pobjedu treba postaviti najpametnije i najznačajnije muzeve. Tu ne valja izgovarati se; mono nbi, je nemogu primiti to česti, ja noću —, to novalja, ovdje se radi o proustroju jedne obćine, tu se radi o našem materijalnom i dušovnom dobitku, o našoj boljoj budućnosti. Ako budu stvari tekle kao do sada, jao si ga nema; zapušteni jesmo u svakom pogledu, nastojmo dakle, da okranomo drug. n putem, da pripravimo nošim mladim bolju budućnost, jer drugdje bit će i oni zapušteni kao i mi. Od sadašnjih gospodara nemojno se nadati ničemu, već napragimo složno svo ilie i radimo za našu sinove, da nas ne budu u grubu proklinjali.

Izlet u Dekane. Politička oblast u Kopru dozvolila je narodnim družtvom Trsta, da mogu priroditi zadnju nedelju ovoga mjeseca izlet u istarsku obćinu na Koparšćini, u rodoljubne Dekane. Upozorjujuć na to naše domaće rodoljube, sjećamo ujedno i prijatelje iz čitave Koparšćine i susjednih obćina, da se mnogobrojno pridruže izletnikom iz Trsta.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila i Metoda obdržavati će se dne 28. tek. mjeseca u glasoviti Postojni. U jutro biti će sv. misa, zatim skupščina, skupni objed i poslije podne posjet postojnake špije, koju će moći skupščinari razgledati bez ulaznice. Za skupščinare smizila je željeznica vozne cene i to za ona iz Gorice, Trsta, Ljubljane i Maribora. Komu je to moguće i koji želi viditi ovom prigodom prirodno kranče u Postojni, neka nepožali ono malo troška.

Izbori u Vižinadi obavili su se, kako bijaše javljeno, koncem prošloga čedna. Pišući u zadnjih brojevili našega lista o predstojećih izborih u Vižinadi, rekli smo, da bude li rođa, zakona i pravice, mogli bi hrvatski obćinari slaviti pobjedu u „kojem izborom tielu. Ali pošto nobijaše reda, zakona ni pravice, nemož biti ni govora o kakvoj pobjedi s naše strane.

Hrvatska stranka pustila se prigodom ovih izbora za prvi put u izbornu borbu, pa ako je u obće svaki početak težak, biva tim težak, ako se postavi proti goluruku, potištonomu i zanemaromomu seljaku svemoguća stranka, koja razpolaze vlašću i novcem, i kojoj su na ruku oblasti i sva čista i nečista izborna sredstva.

Nabi obćinari propisali su izbornu listu i reklamirali su za mnoge obćinare izbornu pravu. Mučili su se i trudili, da zadovolje svojoj rodoljubnoj dužnosti, ali sve to im nije ništa pomoglo, jer pro njim njima stalna promod, sila i prevara. Očividno pripoviedao nam je, da se nije biralo po onoj listi, koju su naši propisali, a kod samoga izbora nobijaše s naše strane nikakve kontrole. Nabi obćinari molili su, da se dozvoli dvojici njih priustvovati izboru i nadzirati izbornu komisiju, sastojajuću od samih talijanskih pristana, ali toj pravodnoj želji nije se zadovoljilo.

Našim obćinarom nije se dopustilo niiti u mjesto, ako nisu imali poziva, a do poziva nisu mogli doći. Talijanski skupani u pojedinih selih nisu riefili svih poziva, pa kad su su dan dva prije izbora načelniku radi toga potužili, poslao ih ovaj župan; ovaj njim odgovorio, da poziva ne juna i tako nisu mogli glasovati, prem bialju unešeni u izbornu listu. Oručnici nisu našo puštali u mjesto bez poziva a do poziva, kako rekomo, nije se moglo. Protivnici glasovali su sa i bez poziva. Govori se, da ih je glasovalo za protivničke više i po više puta, koji nisu ni imali izbornog prava.

mora
arivo
od tri
avilo,
kroz
koj
zaviti,
obito
pr-
koji
ceiza
, jer
avi li
tjelu
u, da
moći
nju u
oju ;
samo
muš
stetali
nno-
ni-
biti ;
nu i
reba
zna-
i na
rugo
reba
mu-
na, n
to
odne
nom
ud-
ada,
kom
emo
lad-
četi
snjih
veo
o za
robu
t u
vom
mlju
i na
ozo-
eje-
dine
ojno
la i
mje-
ti ču
ed i
koju
mlaz-
nica
rta,
guće
odno
malo
tako
dna.
a o
sno,
ogli
ko-
ada,
svora
dom
rbru,
žak,
golo-
jaku
šadur
i sva
lista
orno
volje
i ma
sta-
prij-
onaj
moga
kon-
o do-
ru i
od
adnoj
astilo
a, a
i žu-
svih
obora
ovaj
za ne
n bi-
nien
o po-
povni-
i se,
i po
rava.

Panomoći igralo su velik' uloge; došla su po dva birada sa punomoći od jedne te iste osobe, o čemu se je uvjerilo i sam politički komesar.

Novcem radili su protivnici kano što rade i drugud, o čemu imademo jasnih dokaza, kao što i sa ostalo, što navodimo.

Uzev u obzir sve to, a k tomu neukost našega puka, sastrašivanje, to gnjenu agitaciju protivnika, pak se nemoćemo duđiti, što su naši podlegli. Da je protivnikom trebalo tinađu glasova — piše nam prijatelj — oni bi je bili kao ništa stvorili. Naši držali su se u ovih okolnostih, kako se je najbolje dalo. Odlikovali su se osobito digne Kaštelovci, kojim svaka čast i srdačna hvala.

Na te izbore vratiti ćemo se i u budućem broju, da izoprismo razne dopise. Talijanaške novine Istre i Trsta nebuđe kano obično radi „sja jna“ pobjede.

Proti takvim izborom uložiti će hrvatska stranka na vrijeme utok.

Sa izborni ravno je gosp. vitex Eluschegg, c. kr. namjestnički savjetnik.

Iz Kastva pišu nam 18. t. mj. Prigodom konstituiranja novog obćinskog zastupstva dne 27. junija 1892. novoimenovali c. k. kot. poglavar za Volosko gosp. Fabiani došao je za prvi put u grad Kastav.

Kod dolaska bio je dočekan od novoizabranog obćinskog zastupstva, od mnogobrojnog broja dekana i plovana, od obćinstva itd.

Gosp. F. S. Munić poslao obćinog pozdrava, odpratio ga u obćinski ured, a u to vrijeme na čast dolaska pucalo se je u mužara. Poeljo pregledanja obćinskog uroda došao je u obćinaku dvoranu, gdje su bili već sakupljeni članovi novog obćinskog zastupstva, da izaberu glavaru i savjetnike.

Za glavaru bio je opeta izabran gosp. Frane Sav. Munić, a za obćinske savjetnike gospođa Ferdinanda Karlavaria, Sordod Mate Marković, Ljudevit Dukić, Mate Čušanić, Frane Kinkela Lovrinov, Frane Ferlan Garić, Ivan Vlah, Josip Kalčić i Mate Gregorić.

Gosp. kotarski kapetan učinio je na zastupstvo veoma dobar utisak. Govorio je čistom slovensčinom izpričav se prije, da se nemože još dođo hrvatski izraziti.

Poslje obavljenog izbora g. kapetan pregledao je sve učione i glavnije stvari grada Kastva, a zatim pohodio je i gosp. dekane. Kod odlaska bio je takodjer poćišćen pucanjem iz mužara i pratinjom odličnijih osoba.

Dao Bog, izpunile se one lipe ričdi, koje je izrekao u dvorani obćinskog savjeta obćinakom glavaru u prisutnosti cilog zastupstva, na korist ove važne obćine i njezinih obćinara.

Poslje obavljenog izbora svi članovi novog obćinskog zastupstva sastadoše se u selu Rubeši u gostinji Ližija Perlana kod zajedničkog objeda.

Izrečeno bijaše više govora, a iztćemo samo dva t. j. onog o slogi i poštenom radu obćinskoga zastupstva.

Ričeni od obćinice. Porečki listić javlja u posljednjem broju, da bijahu dne 11. t. m. ričeni od obćinice pred sudom u Rovinju: Anton Signorini, Fran Bartolich, Ivan Riosa, Ivan Romanđ, Fran Bartolich, Josip Casarasa, Toma Zecai, Ivan Giosaffi i Josip Privileggi — svi iz Poreča, koji bijahu obćinici, da su dne 27. oktobra 1891 slavedi u Taru pobjedu talijanskih šiducijara u Poreču, grozili se taraskomu župniku g. Josipu Koraci, da će ga ubiti višću pred njegovimi vratima . . . per il prete, m . . . per quel orato, lo volemo tajar a tocchi quel porco di prete“, se navallili na kuću kamenjem.

Tribunal ih je ričeno od obćinice: jer da se nije mogao osvjedočiti, da bijaše medju obćinici prije dogovorena demonstracija, i da se nije moglo dokazati, koji se je od obćinici grazilo.

Tako porečki listić.

Mi se više nejećemo, da li je bilo dokazano našim Kaštelovcima, da su se bili prije dogovorili, da će demonstrirati na prigodnom zadnjih izbora, radi čosa bijahu nekog čak na 2-3 godine tamnicu odvedjen. Čuli smo nešto, da je g. župnik Koraca kod razprave oprosto demonstriratom, ali „b a b a“ toga nespominjo. Molimo za razjašnjenje.

„Par para i u crkvi najde“ glasi naša narodna poslovica, a tomu nam je dokaz i pisarija jednoga ljubljanskoga i jednoga porečkoga lista.

U Ljubljani izlazećo glasilo „slovenskih kmetavaca“ u caravinskome viču, list „Slovenca“ prepiruo se nedavno sa „Slovenskim Narodom“, zašto je svoj pobožni jezik u našo narodno zastupniko Lučinju i Spindiča tako

denunciirajatakim načinom, a podlom nakom, da što takova do sada niti u židovskili talijanskili listovih u ovih stranah čitali nismo. Poštovani „Slovenca“ denunciraju našu dvojicu napram goru, da su veliko Hrvati — čega se oni u ostalom neboje — a napram dolji tuži ih podlo i kukavno, da nezasitaju slovenskoga naroda Istre. Hoćete li veće porđilje od lista, koji bi htio da bude glasilom katoličke stranke u Kranjskoj? Ta ljudi božji, tako nepiđu proti našim pravkom niti najbjezniji njezastupnici velikohrvatski listovi, a vi hoćete da budete posrednici ismudju najnejskrajnijih elemenata na jugu, miritelji, konservativci, uzor-katolici! Nevalja vam posao gospodo slavna oko „Slovenca“. Takovom pisarijom nikada do mira ili sloge, a kamo li do jedinstva, nećemo doći.

Sreda ipak, da ste medju slovenskimi listovii u tih nazorih pove osamljeni. Druga i svuđiljenika našli ste ondje, gdje se tomu valjda najmanje nadaste. Porečki ultra-liberalni listić „L' Iatria“ piše u zadnjem broju kao da se je sa urođničtvom „Slovenca“ prije dogovorili. I ujoj su naši zastupnici velikohrvatski, i po njezinom sudu nezasitaju Slovenaca Istre, a kojimi da bi postupali, kad bi se oži-vo otvorilo njihove težnje, kao što postupaju dalmatinski Hrvati sa tam ošnjimi Srbii.

Nije li uzvišeno ovo krasno sudaranje misli i nazora ultrakatoličkoga slovenskoga lista sa glasilom ultraliberalne talijanske stranke Istre? Zar nije to „utjeđilje“ podjav u naših današnjih težkih okolnostih? Nu ne treba zđavjati — skrojnosti se i u prirodi dođiru — „Slovenca“ zastup ljubljanskoga vesuju a „L' Iatria“ porečkoga. Par para i u crkvi najde. Pročit! Iz sv. Mateja pišu nam 15. julija 1892. Slavno uredništvo! Stalno se nadam, da će mi se u oienjenoj „Našoj Slogi“ ustupiti prostora za ovo nekoliko redaka.

Ponosom se danas napunjavala praša, sroč življe kucalo u školskoj mladeži ovoga školskoga okružja, jer je danas svanuo onaj dan, koga su oni toli željno oćekivali, komu se osobito veselili. Današnjim danom avršila je školska godina na našoj pućkoj školi. Zavrtila se vrata škole kao prošle godine skromnim načinom bez obćrđavanja javnog izpita, bez dieljenja nagrada marljivo i dobro se ućeđoj mladeži, kako je to bio do nedavna običaj.

Da je izpit spojen javnom svećanoću, javnim podieljivanjem nagrada vrjedim učenicom i učenicom — uzprkos svim prigovorom a gdjekoje strane, ipak moćno poticalo na marljivost i napredak — ne može se lahko opravduati.

U jutro obćrđavana je služba božja, pri kojoj je kao obično u nedjelje i blagdana uz orgulje lepo pjevala odraslija školska mladež. Na avrbi pako zapjevala se obćijajna pjesma „Tebe Boga hvalimo“.

Iza službe božje sakupila se mladež svih razreda, odiela i skupina tik uz crkvu, gdje joj se podielilo „školske viesti“.

Da bude svećanost ipak nešto porada, držalo se prigodni govor. Velju prigodni, jer tuj se neima bog zna što govoriti. Iz-taknulo se u kratko svećanost današnjeg dana. Obzirom na disciplinarne propise, preporučilo se djeci, što i kako se imaju vladati sad u vrijeme praznika. Podućilo ih, da ne zaboravo na knjigu, da poslušaju svoje roditelje — poštuju starije od sebe. Da se svagda i svukud, kuđ pošli, kamo došli ponašaju prijetno i uljudno. Da ne diraju u tuđe imanje, imajuć uvijek pred očima, da jedno je oko, koje ih uvijek gleda, komu se ništa skriviti neda. Na svrbi stješlo se vrudom molitvom one školeke mladošći, koja je tokom školske godine zamislila ovaj svet boljit, mirnijim, ugudnijim, nego li je ova dolina sveta. Prije govora i dieljenja školskih viesti pjevala je mladož baš lepo i pohvalno „carvku“.

Roditelji dragi! Uz svoje svagdanjo mnogobrojne skrbi, brige i poslove no mošte zaboraviti kroz ovo vrijeme praznika na vašu djecu. Nemojte, a da im ne zapriedite sve one igre i zabave, koje su im se u školi branile. Dopustite im samo ono slušati i motriti, što je lepo i dobro. Pobudjajte ih na nauku, koja ih pripravlja za život, a osobito, da na knjigu ne zaborave. Pripravljajte djecu vašu već u roditeljskom domu za školu, kako su to činili u staro doba Grci i Rimljani. Na onom temelju, što ga dom sagradi, može pak škola čvrsto i plodonosno dogradjivati. — Ona je pozvana, da odgaja narod, da ga čuva zlih navada i obćijaja i obogaćuju raznim znanjem.

Da bude školeke mladež opet dobro došla k novom nauku, kako već rokoh, pripravljajte ju već u napried kod kuće. Nije li vam bilo moćnoće priuštaviti zamključku školeke godine, doista bi lepo bilo, da na čanak ostavite svoje poslove,

pak da bar priuštavjete otvorenju iste. Do vidova dakle!

I ove godine kao i prošle uz prisustvovanje mnogobrojnog pobožnog puka primila je dorasle mladež predprošle nedjelje svećanim načinom prvu sv. pričest.

Program kr. velike gimnazije na Rieci. Sa zahvalnoću primili smo školski program hrvatske gimnazije na Rieci, iz kojog vidimo sledede podatke: Školska godina završila je dne 8. t. mj. U tom zavodu djelovalo je 17 ućiteljskih slla (ravnatelj, 10 profesora, 1 prvi, 2 izpitana namjestna i 3 namjestna ućitelja), a bilo je koncem koncem školeke godine 370 ućenika (i 4 privatna). Po vjeri bilo je 360 katolika, 13 pravoslavni i 1 izraeliti; po zavićaju: 239 iz Hrvatske, 3 iz Slavonije, 7 iz Dalmacije, 1 iz Ugarske, 5 iz inozemstva, ostali iz Cisalitanije (iz Istre 105). Na Rieci imalo je 80 ućenika roditelje. Napredak: prvi red a odlikom 34, prvi red 281, drugi red 33, treći red 18, popravek 52, neizpitana 2. Na zavodu bila su 33 stipendista, koji su uživali 3914 for. 12 nd. Društvo za podporu ućenika imalo je prihoda 225 for. 92 nd. a razhoda 219 for. 50 nd., to mu glavnicu iznosi 3520 for. Na tom zavodu imado dakle 105 djaka iz Istre i kvarnerskih otoka, što je svakako lepo broj i utjeđilje za nas pojav. Kad neima naša mladež Istre svoje srednje škole, tad je naravaki, da će najradje u susjednu riećku gimnaziju, kojom se može doista ponosit hrvatski narod, i koja je uzgajila i našoj Istri većinu ujozinih rođoljuba i prvaka.

Nu kao što je najnaravnija stvar, što polazi naša mladež hrvatsku gimnaziju na Rieci, pošto neima kod kuće srednje škole, isto tako morala bi biti posvo naravna predliečica, da ta mladež dobiva iz zemaljskih sredstava primjeren broj stipendija ili podpora. Ali jok! Od 105 istarskih mladića, polazećih školeke god. 1891—1892. hrvatsku gimnaziju na Rieci, nije dobio niti jedan jedini niti novšćida stipendije niti podpore od istarskoga zemaljskoga odbora.

Prošle školeke godine molilo je za stipendije ili podpore 25 djaka te gimnazije, izmedju tih odlikaša i vooma siromašnih, ali slavni istarski zemaljski odbor odbio je sve te molbenice, neomrdiv na nekotjih niti biljege.

Šk. zemaljski odbor za Istru podieljuje — kako mu bijaše dokazano u zadnjem saborskom zasjedanju — stipendije ili podpore talijanskim mladiećem na srednjih školah i na sveučilištih u obilatoj mjeri i skoro izključivo samo njim, pa i nebili siromašni. (Na gimnaziji u Kopru samo ima 40 stipendista). Isti dieli dapaće zemaljski novac i talijanskim mladiećem, koji uće u Italiji, dapaće čak i talijanskim mladiećem državljanom ili pripadnikom talijanskoga kraljevstva. Eto, tako se pravica kroji u Istri od strane zemaljskoga odbora. Talijanski mladie, ućeći se u Italiji, dapaće i talijanski pripadnik može dobiti i dobio istarsku zemaljsku podporu ili stipendiju, al ju nesamije dobiti niti ju dobije hrvatski ili slovenski mladie Istre, odličan, do skrajnosti siromašan, ućeći se na Rieci — dakle u Austro-Ugarskoj državi. Oj nepravdo, nigdje ne nebilo!

Listnica uredništva.
Gosp. M. S Drugi put, jer stiglo za danas prekasno! Zdravo!

Listnica uprave.
Gosp. M. L. u P. Primiti smo kako pišete onaj forml. Prijateljki odzdrav!

Lutritjski brojevi

	Dne 10. julja.
Beđ	10 58 39 55 80
Grac	82 68 86 77 28
Innsbruck	74 28 63 42 37
Tomšvar	7 30 18 49 58
	Dne 20. julja.
Brno	50 72 7 58 82

Priposlano. *)
Slavno uredništvo! Izvolite primiti u dićnu „Našu Slogu“ pod moju odgovornost ove nekoliko redaka: Do dna area otvoroće mo je pismo jedne udovice iz Omilja, kojoj je nedavno umro suprug u Benos Alros-u ostaviv ju sa dvoje sirotčadi i bez imetka. Odlašeo pokojnik u tuđji svet ostavio je svomu rođaku nedogradjenu kuću, da ju dogotovi. Kuda bijaše gotova a go-spodara pokorei smrt. Sirota udova bila bi ostala na ulici, da ju neuzma u zaštitu sl. kotarski sud, for je „dobri“ rođak zahitjavo kuću ili povrtak potrošena novca. Taj rođak nezadovoljava se sa interesu na posudjena novca, jer mu se sine oiede za kućom, ali ja ga pitam, je li to

*) Za članke pod ovim naslovom nećogovara uredništvo.

pošteno, jeli to krićanski? Gđjo je kod njega milordje, gdje vez rodbinstva?

Nu ja mu sporućam iz ovih dalekih krajeva, da mu se „plemeniti“ želje izpuniti neće, jer imade jošo zakona i pravice na svietu.

Sroč od kamena moralo bi se smilovati nad onom sirotom bez podpore ikakve, a njezin rođak, imućan, nećo da njoj se smiluje. Ali dobru veli poslovica naša, da Bog neplaća svake suboto.

U ostalom neka se neboji taj „milorđnik“ za svoj novac, jer sam ja pripravna platiti mu kamata, kako je sud oduđio, a kasnije platiti ću i dug dade li Bog zđravlja. Da nije ovđjo zlato visoko i da vriedi papir ista, platio bi ga udmah, al ovako nemogu, jer bi izgubio četiri puta više nego li iznaša sav dug.

Nezadovoljava li se ovim taj „milorđnik“ rođak, neka mi se oglasi, a ja ću putem javnosti objolodaniti njegovo ime i prezime.

Sevigne (republika argentinska) početkom junija 1892.

Ivan Losica v. r.,
glavar postaje.

Br. 632

Natječaj.

Na jednorazrednih ućenah u Dragudu i Sovinjaku imaju se stalno ili privremeno popuniti mjesta ravnajućih ućitelja III. plaćinice vrsti.

Nastavni jezik na obijuh ućionah jest talijanski i hrvatski.

Pobližiji uvjeti mogu se čitati u službenom listu „Osservatore Triestino“.

C. kr. kotarsko školsko vićeće.
U Kopru 12. julija 1892.

Moje skladište strojeva mlazi se u
TRSTU, ulica Zonta br. 5.
pod tvrdkom:

ŽIVIC i drug.

(Schiwitz & Comp.)

U skladište dolaze često tobožnji kupci, koji obudju strojeve, to pošto su je dođo progladili i naznali za cieniu, izrazo svoje nezadovoljstvo, jer da su lešo strojeve drugđjo kupili, a moji da su bolji i oieniji. Kupuju mešku u vredi, nepoznavajući ni predmeta, kojoga kupuju, ni agenta, putem kojoga — nipošto putem tvorničara — naručuju. Dođjo li naručena dobra ili leša, moraju ju prizdati i sretni biti, što nisu izgubili predjom.

Molim gospodu posjetnika, neka dođju prije nego li kupuju strojeve drugđjo, u moje skladište; pogovoriti ćemo se, i na meni je briga, da svakoga dođo poslužim, živim i pokrajini i od zemljaka, koji nisu u pogubio, ja da će se ih provariti.

Molim rođoljuba, neka se drže načela: „Svoji k svojim“, to ih nepoznavajuću ljudo, koj nas možda orno to nam inace škodo.

Preporučam matlinice i čistilnice žita, sisaljke za svaku porabu, te svakovrstni strojeve i što na uje spada.

Moje štraljke proti peronospori pokazale su se kano najboljo.

Izradjujem vodovode, tvornice i t. d.
V. Mat. Živic,
inžinir.

- 6

FILIJALA

C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vreden. papirnih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkas 2 1/2%	30-dnevni odkas 2%	3-mesečni	2 1/2%
8-	5%	6-	2 1/2%
80-	3%		

Vplaćovanje avstr. vrednostnih papirjem, kakor i na nahajajo v okrogu pripisano se nova obročna tarifa na temelju odgovodit od 17. in 21. odnosno 12. junija.

Okrožni odđel.
V vreden. papirnih 2 1/2% na vaško svrsto. V napoleonih brez obroci.

Nakaznice
sa Dunaj, Prago, Poćto, Brno, Lvov, Tropano, Roko kakor za Zagreb, Arad, Bihlitz, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lino, Olomuo, Rothenberg, Banz in Solnograd. — broz troškova.

Kupnja in prodaja
vrednostij, divlj, kakor tuđi vnovređnje kuponov 24-14 pri odbitku 1/2% provizijo.

P r e d u j m i.

Sprejmamo sa vankovrstna vplaćila pod ugudnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprjnom kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednostih obćesti po pogodi.

Uložki v polnrauo.

Sprejmamo se v pohrano vrednostni papirji, silni ali srobrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.

Naša blagajna vplaćujo nakaznice narodne banko italijanske i italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 13. maja 1892. 13 - 24

U radionici klepara
GIUSTO BIASUTTI

opunomaćenoga građi-
tolja vodovoda u željaz-
nih cjevovih Via Barriera
većih Trst broj 10
grad i drži na skladi-
štima kupnja u postudah
sa stolom na III bez
pedi iz cinka svrsto građano, to kvadrati i druge
raduje kleparstvo u najbije cionu. Ilustrovani
centri dobivaju se gratis. 8-53

oooooooooooooooooooooooooooo

Za štrcaljku 4-20
proti mildevu (peronospori)

privaćena od poljodjeljskog društva u Trstu prima-
je za narudbe do kraja tekućeg mjeseca kod

ERMANO TUREK i drug
Ulica Sanità br. 11. u Trstu.
oooooooooooooooooooooooooooo

Drogerija
Augusta Rizzoli-a
ulica Malcanton br. 13 u TRSTU

skladište svića voćanih, ljekovitog
ulja, mineralnih voda, raznih crnila,
boja i kistova, sapuna mirisavih i
za pranje. 8-52

Drogerija
Arturo Fazzini u Trstu
Ulica Stadion 22. — Telefon 519.
Velik izbor mineralnih voda, samoljenih
boja na ulju najbije vrsti; crveno,
žuto, zeleno, višnjeve i crno po 29 nvt.
kilo. Olovno bijelo po 32 nvt. kilo;
tuzino bijelo najbije po 40 nvt. kilo.
Osim toga velik izbor boja na vodu i
kistova svake vrsti po cijenah, a kojimi
nije moguće konkurirati.
Skladište glasoovitog pokropitelja od
Kwizda (Kornesburgor Vishnupulver)
— skladište sumpora i modro galice
za porabu kod traja. Naručiteljem daje
se brezplačna poraba telefona. 4-52

Fran Epron
ulica Arcata.
Slikar znakova, svake vrsti grbova, deko-
racija umjetničkih, slikanih statuka, drva,
mramora i prozirnih slika. 9-52

Proljetna liešitka.
Čaj „Tisud ovetja“ (Millefiori.)
Čisti krv. Izvrstno sredstvo kada peče u želudcu,
kano i proti neprobavljivosti i honoroidam. Jed-
nan zamot dostupan za isličenje stoji 50 nvt.
a dobije se u odlikovanoj ljekarni
PRAXMARER (telefon 207) „Ai due Mori“
TRST: Piazza grande. 9-53
Poštarsko pošiljko odprma se odmah uz 55 nvt.
ili toliko listovanih maraka. Pozor pred prevorom.

Kratno uzorke šalje se zasobnutkom ba-
dava. Knjige za krojanje nefrakovano.

Tvari za odjela.
Fervian i dosking za visoko sredstvo; i
propane tvari za o. kr. činovničke uniforme;
to za veterano, vatrogasce, sokolaše, litre;
sukno za biljard i igraće stolove, loden i
nepromočno loračke kapute, tvari koje se
pere, plađ za putnike od 4-14 fr. itd.
Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto
vunene suknene tvari nipošto jeftino cunje,
štone ih posvud nudi, to jedva podnosa
krojačke troškove, noka se obrati na

iv. Stikarofsky-a u Brnu.
Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskoj.
U mojem stalnom skladištu u vriednosti od
1/2 milijuna for. a. v. to u mojoj svjetskoj
poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo
odrezaka; svaki razumno misleći čovjek
mora sam vidjeti, da se od tako malenih osta-
naka i odrezaka nemože poslati uzorke
jer nobi u kratko blaga preostalo. Pomudaju
li pojedine tvrde odrezke te razaliju li
uzorke, tada su ovi od čitavih komata, nipošto
od odrezaka.
Ođezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se ili se po-
vrati novac. Kod narudbe treba navesti boju, dula-
i cionu.
Pošiljke jedino uz poštarsko pozvanje,
24-20 preko 10 for. franko. 24-24
Doplaćuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom,
talijanskom i francuskom jeziku.

Ulica sv. Katerina br. 3
Bogat izbor
pečata od kaučuka i kovnih, jednostavnih i umjet-
ničkih pečata za urede, razna uređivanja, kovnih
tablica za stanove, ključ, tvoriva, velikih pečata
za označivanje pošiljaka, monograma, crnila no-
izbristivog za pečate itd. za najbije cionu. — Pro-
davači i agenti dobju dobar popust. U pokra-
jnu ldu pošiljke uz pouzdanje.

G. BATTARA i dr.
TRST 8-52
ulica sv. Katerine br. 3.
Trojnica pečata i silnihi predmeta.

Jedino društvo pločara
Petar Levichnik i dr.
Osobiti izvršitelji radnja cementom
postignu u tom do sada svuda najbolji
uspjeh. o čemu pojedino mnogobrojno
svjedočbo za izredno razno sustavo
shodova, kamionca za baško itd. itd.
Izvaljaju cementiranje zidova, izvans-
to izumra jamčed za nepromočnost;
nadaju bilo kakvo shodišće u cionu
P o r t i a n d sa kamenjem bilo koje boje
i mramora, obavljaju laštenje shodova
od odstranjenje vlage i snrada. Izvršuju
svaki popravak uz jako obaljeno cionu.
Radnje obavljaju najvećem brzinom
ovdje i u pokrajinah, Dalmaciji, Istri itd.
Za narudbe dosta je napisati dopis-
nicu.
Sraka radnja je zajamčena.
U nadi, da ćemo biti radnjami po-
doščeni kano do sada, bilješimo se sa
štovanjem
Društvo pločara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonnina br. 21, I. kat.,
52-8 vrata 11.

DROGERIJA
na dabelo in drobno
G. B. ANGELI
104-7 TRST 8-12
Corso, Piazza della Legna št., 1.
Odlikovana tovarna čopičev.

Volika zaloga olnatih barv, lastni izdelok.
Lok za kadije, z Angloskog i z Francosjo
Nemilje itd. Volika zaloga linih barv. (in
tubeti) za slikarje, po uglednih conah. Lok
za parkote in pade.

MINERALNE VODE
iz najbolj znailih vrelcov kakor tudi roman-
sko žveplo za žvepljanje trt.

Novo racionalno liečenje.
Svjedočbo glasovitih liečnika.
Neškodljivo, bez liekarije.
Svim živčano bolestnim
preporuča se toplo u 22. nakladi izšla
knjižica
Roman Weissmann:
**O živčanij bolesti i kapi, pred-
usretneću i liečenju iste.**
Brezplatno se dobiva samo u liekarni **Karla
Zanelli** u Trstu. 6-10

Skladišće ulja, octa i sapuna
Ermano Marich-a
ulica Campanile br. 7. nasproti pra-
voslavnoj crkvi u Trstu. 5-16
**Maslinovo ulje, vinski oct i raz-
novrsni sapuni za peraće. Eu-
glezka soda, parfimi i svēće.**
Sve se dobiva uz najumjereneje cionu.

10-7 Novosti! 4-10
Srajce za hribolazce
tkano, iz najbo jatih
snovij, gladko bar-
va all pisano, s ši-
rokim dolj povelje-
nim ovratnikom in
dvemi žopi na pr-
sij, popolna volik-
ost, izborno delo.
Komad gl. 1.20
Svileni pasi
1 meter dolgi, 6
cm. široki, s posro-
brano dvojno kačo-
sto zaponu.
Komad 50 kr.
Klobuk za hribolazce
iz 1-a klobučovine
se širokim svilenim
trakom ter mošnjik-
om za naklto. gl. 2
Ovratnice za hribolazce 3 komadi gl. 1
razposilja po poštnem pozvanju
Emil Storch
Dunaj, I. Salzgasse Nr. 05

Podpisani vlastnik dvih
drogerija
jedna volika u **Via Sette Fon-
tane broj 12**, druga u **Via
Barriera vecchia br. 35**
u Trstu, imadu uvijek na skladištu
svježih proizvoda, kano ulja, bujah, šnog i
običajnog sapuna, kamezo ulja, praha proti
zaroznikom uz najbije cionu.
Preporuča se sugradjanom i izvansjelim
za obilate narudbe.
2-12 **L. BRACHETTI.**

Tinktura za želodec,
katoro prireja **G. PICCOLI**, lekar
pri angloskoj i uju-
biljani, Dunajska cesta
je mehko upliva,
delovanje probavni-
organu ureja-
juće sredstvo.
Krepi želodec,
kakor tudi pospe-
šuje telesno od-
prejće. — Razposilja
jo izdelovatelj v zabojkah po
12 in veđ steklenice. Zabojske z 12
stekla, volja gl. 1.80, z 56 stekli, 5 kg.
tože, volja gl. 5.25. Poštino plaća
naručnik. Po 15 kr. stekleničica
razprodajejo se v svih lekarnah v
Trstu, Istri in na Goriskem. 23-25

LJEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini
utemeljena godine 1769.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Razprodaju aličedno u nobitosti:
Glasovite i prava šitro iz Brašlje, taljoro-
Malosi. Obično bakalarovo ulje; isto
olje sa jodom i željezom. Ekliakt Cocco
okripljujući i probavljajuć. Ekliakt China
proti groznici. Anaterinsku vodu za usta.
Tekući sapun proti ozobinam. Obično poznatu
vodu katrama i nštravljanja katrama.
Kašicu proti pojatnim bolestim, Indijeku
esenciji, ljok proti zuboboli. Ekliakt Ta-
marinda sa Antia. Vino sa Chinom poput
Marsale okripljujuće želudca Prašak za
zube bijeli i ružičasti. Prašak ciparski bleli
i crveni itd. itd. Glavno skladišće roga-
tačke kiseline kuozna Esterhazy. 3-27
NB. Primaaju se narudbe za tuzomstvo uz
pogodbe povoljne i uz pouzdanje.

**Novo! Koji trpe na proderu i
koji boluju na dimlju**
**Elastički podvezice,
bez bedrene podvezice,**
posvu novi sustav, jest naj-
boljim sredstvom, da pro-
pričdi dalnje širenje bol-
losti; jednostran for. 5 do for. 8; dvostruk
for. 9 do for. 15. — Za tebe prodera pri-
kladan jo nobito naj **elastički podpase**
sa **premakljivim jastučicem**, jedno-
stran for. 4.50 do for. 7.50, dvostruk for.
8.50 do for. 15.
Narudbe putom poštarskog pouzdanje kod
M. Schick-a,
4-10 specialiste
Beč (Wien) I. Goldschmiedgasse 3.
Kod narudbe noka se opiše potrebne bol.

Povlašćena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 26-52
Dragotin Pirelli
(Carlo Pirelli) — Rekn. Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.
Prodaja vožnjih listov:
za vsako mesto preko morja ili kopnega (laski
za II. razred po nižani ceni.) Izdaja liste za
tja in nazaj, za jedno leto z obrestim po 20%,
in to po ceniku, katerega si bodi evropskega
ali amerikankega društva.
Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio)
za Ameriko: preko Havre, preko Anversa, preko
Bremana, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgowa i preko Southamptona. — Za
Afriko: preko Genova, preko Marsilje, preko
Liona, preko Londona i preko Darnoutha —
Za Australiju: preko Genova, preko Bremana,
preko Anversa i preko Hamburga. — Za prago
Iquique (itd.) preko Genova i Montevideo,
preko Hamburga uprav kroz Magelanovo tjele-
no i prago Hamburg, Colon (Colon, Panama,
z železnice) Panama, Iquique, itd. prek
moja po nižani ceni.
Potnikom ni treba, da zahtevaju navede-
ne vožne karte, niti da mislijo za razred ali
položje kapara. Dostl je, da dojdejo k agenciji
na Reki fer da tu kupijo karto, potem morejo
v vsakem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer
odhaja parobrod od dnevia, dočeni mu od a-
gencije. Agencija bude pazila na točna odin-
janja, vrhu tega je v komunikaciji z vsami
mesti in vsami društvimi: in kjerkoli se oglašijo
potniki, gledati će na to, da ne bodo trošili za
kakanje, ampak poslato se jih bude takoj v on
kraj, od koder najpoprej odide parobrod, pripo-
ručujoč jih samo takim društvom, koja skrbje
za dobro hrano na parobrodu. — Jamči se za
točen odhod, kakor je označen na potni karti
in povrnuje se stroški, ako se zakasni po
krivili agencije, t. j. ako ne pripe o pravem
času v določeno mesto, valed tega, ker se jo
agencija zmotila v računjanju, koliko časa traja
železniška vožnja ali pa, da ni več prostora na
parobrodu. — Ker imamo agenciju v New-Yorku
drugo agenciju za spušćenje po vaej Severni A-
meriki, izdajala bude reška biljka karto po
najbijej ceni za vsako mesto v Severni Ameriki.
Za vsako odredjeno mesto izdava ta agen-
cija vozno karte.
Gori omenjena agencija deje pojasnila
glode ceno, kakor glodo dinov in mesta odhoda.
Preskrblja zaboje
za priljago in blago za vsako mesto, po morju
ali po kopnem. Zavezuje se polzedovati o
vsaki stvari, koja bi se bila morda izgubila ali
pozabila po poti v Ameriko ali kam drugam.

**Svi strojevi za poljodjelstvo
vinogradarstvo i voćarstvo.**
Mlatilnice,
mline za čišćenje žita,
izbiralnice,
rezalnice krme,
mline za voće,
tiskalnice za voće, grožđe i vino
kao takodjer svakovrsne druge strojeve i orudja za poljodjelstvo, vinoga-
darstvo i voćarstvo itd. itd. novog izvratnog ustroja razposilje najjeftinije
IGN. HELLER u Beču
2/2 Praterstrasse 78.
Ilustrovani katalogi i zahvalna pisma u hrvatskom, njemačkom, talijanskom i slo-
venskom jeziku pošiljaju se na želju besplatno i franko.
Strojevi dajuju se na pokus — jamči se za nje — pogodbu su povoljno.
Ciene su iznova snižene!!! 9-20
Tiskara Dolenc.